

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Vilniaus miesto savivaldybės administracijai

2023-10-25 Nr. S23/10/308

laura.kairiene@vilnius.lt

renata.skausmenyte@vilnius.lt

meras@vilnius.lt

DĖL MEDŽIŲ ALGORITMO

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažino su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos parengtomis „Medžių algoritmo“ pristatymo skaidrėmis. Palaikome savivaldybės iniciatyvą diegti ekspertinių vertinimų grįstą, su želdiniais susijusių, sprendimų priėmimo procesą ir papildomas želdynų apsaugos priemones. **Siekiant užtikrinti vienodą preliminarių siūlymų interpretavimą, rekomenduojame inicijuoti bent vieną visų suinteresuotų institucijų atstovų susitikimą „Medžių algoritmui“ pristatyti ir aptarti.** Žemiau teikiame pirminius Rūmų pastebėjimus:

1. Pristatyme neatskleistas būsimo reguliavimo pagrindas (Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, Statybos įstatymas ar kt.), juridinė forma (taisyklės, gairės, rekomendacijos ar kt.) ir tvirtinantis subjektas (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Vilniaus miesto savivaldybės taryba ar kt.), todėl lieka neaišku, kokio dokumento projektą turime vertinti, kokie bus sprendiniai, kaip šie sprendiniai veiks galiojančių teisės aktų sistemoje. **Prašome atskleisti rengiamo „Medžių algoritmo“ projekto turinį ir formą, bei aiškiai šį dokumentą susieti su Želdynų įstatymo ir susijusių teisės aktų nuostatomis, bei šiuose teisės aktuose jau nustatytais želdinių apsaugos ir vertinimo procedūromis.**
2. Jei želdinys ar želdinai planuojami šalinti dėl būklės, savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimui pagrįsti siūlome įvertinti galimybę taikyti Želdynų įstatymo 23 straipsnyje numatytą želdyno ar želdinių ekspertizę, tokiu būdu išvengiant papildomų procedūrų kūrimo.
3. Vadovaujantis Želdynų įstatymo 24 straipsniu, siūlome medžio (-ių) būklės ir poveikio esamam užstatymui vertinimo funkciją pavesti ne ekspertui arboristui (*teisės aktuose neapibrėžtos arboristo funkcijos, kvalifikacijos reikalavimai, kompetencijos ribos*), o **nepriklausomiems želdynų ir želdinių ekspertams** turintiems Aplinkos apsaugos agentūros išduotą kvalifikaciją patvirtinantį atestatą¹.
4. Siūlome detalizuoti, kad medžių (želdynų) išsaugojimo klausimas regioninei architektūros tarybai (toliau – **RAT**) teikiamas kartu su projektu, kaip vienas iš prašyme tarybai suformuluotų klausimų, o ne izoliuotai tik želdynų klausimu.
5. Nagrinėjant algoritmo projektą taip pat neaišku ar reikalinga pateikti RAT ir Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos (toliau – **LKAS**) išvadas kartu ar pasirinktinai vienos

¹ Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas patvirtintas 2022-01-07 įsakymu Nr. D1-3 „Dėl Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

iš šių institucijų vertinimą. **Atsižvelgiant į urbanizuotose teritorijose augančių želdinių glaudų santykį su aplinkine architektūra, siūlome numatyti tik RAT, kaip išvadą teikiančią instituciją.** Pažymime, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 18 straipsnio 3 dalimi RAT yra tarpdisciplininis ekspertinis organas, sudaromas iš įvairių institucijų deleguojamų (jų tarpe ir LKAS) ekspertų (atstovus renka, skiria Rūmai, Lietuvos architektų sąjunga, LKAS, Lietuvos Respublikos restauratorių sąjunga, aukštųjų universitetinių mokyklų atstovai). Rūmų vertinimu iš plataus specialistų rato sudaryta taryba galės pateikti įvairiapusiškesnį vertinimą ir pasiūlyti universalesnius sprendinius.

6. Siekiant patogesnio taikymo praktikoje, taip pat rekomenduojame algoritmą papildyti aiškiu procedūrų eiliškumu, įvardinant atsakingas savivaldybės vykdomąsias institucijas.

Prašome informuoti el. paštu dėl šių Rūmų pastabų ir pasiūlymų svarstymo eigos ir rezultato, ar pasiūlymai buvo priimti ar atmesti. Taip pat pageidaujame, kad atmetimo ir/ar dalinio pritarimo pasiūlymams atveju, būtų nurodyti tokio sprendimo motyvai.

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas